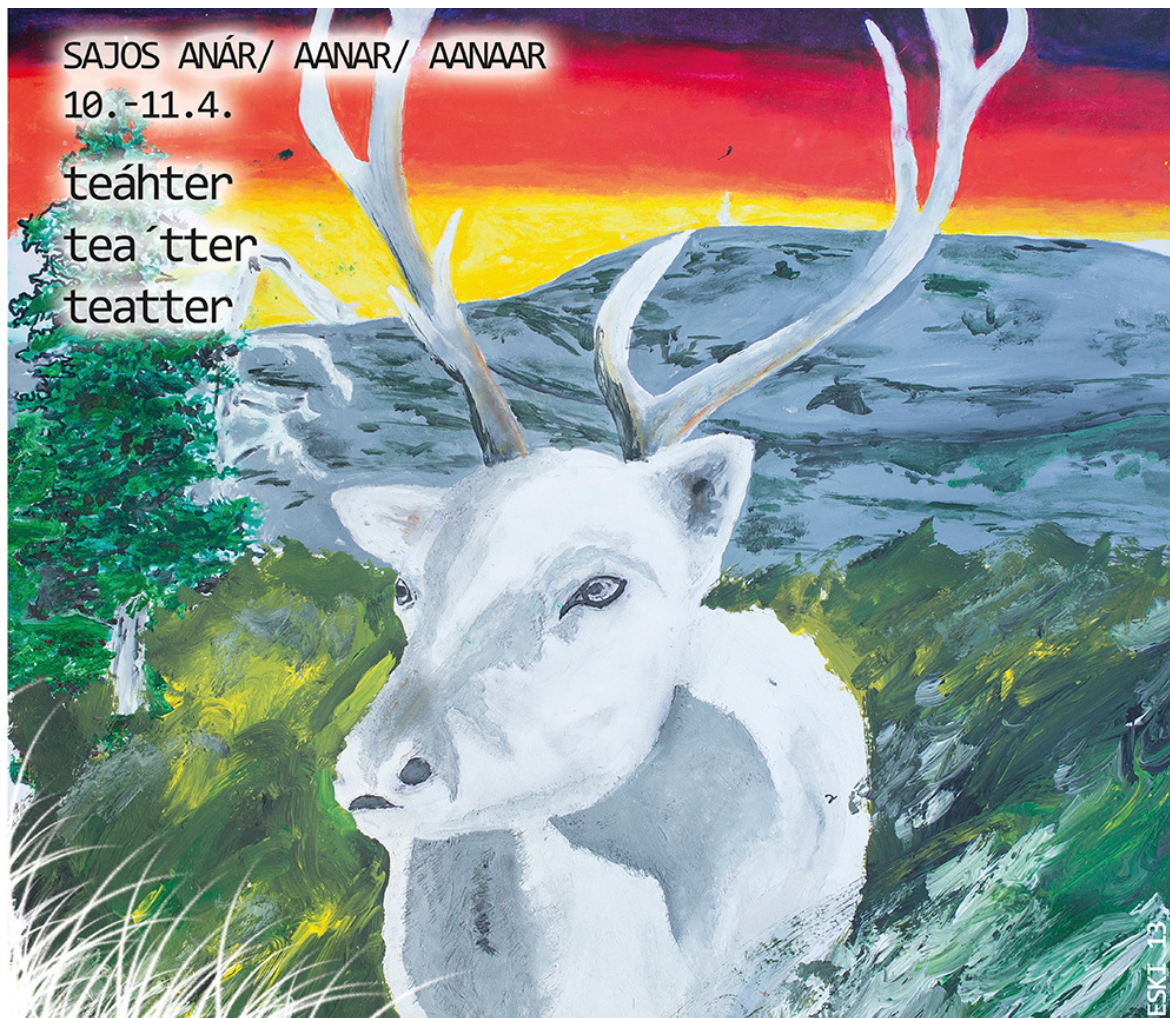

Julisteen maalaus: Aslak Pieski

Raporta

Raportti Saamelaisnuorten taidetapahtumasta 2019
Anna Lumikivi, Ville-Riiko Fofonoff (kuvat) ja
Anni Näkkäläjärvi

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁ'MTE'G'G
SAAMELAISKÄRÄJÄT

SKUVLEN- JA OAHPPAMATERIÁLADOAIMMAHAT
KOULUTUS- JA OPPIMATERIAALITOIMISTO

järjestettiin huhtikuun 10.-11. päivänä Inarissa Saamelaiskulttuurikeskus Sajoksessa. Tapahtuman oli alun perin tarkoitus olla Utsjoen Karigasniemellä, mutta se jouduttiin siirtämään Sajokseen Karigasniemen koulun sisäilmaongelmien vuoksi. Opetus- ja kulttuuriministeriö osoitti Saamelaiskäräjille taidetapahtuman järjestämiseen sekä Nuori Kulttuuri -säätiön järjestämään TEATRIS 2019 -tapahtumaan osallistumiseen valtionavustusta osana Saamelaiskäräjien nuorisoneuvoston toiminta-avustusta. Taidetapahtuman kustannukset olivat yhteensä noin 40000 €.

Taidetapahtuman tuottajaksi palkattiin [Anna Lumikivi](#) kahdeksi ja puoleksi kuukaudeksi. Järjestelyihin osallistuivat Saamelaiskäräjien koulutus- ja oppimateriaalitoimisto, saamelaismusiikkikeskus, lastenkulttuurikeskus Mánnu ja nuorisoneuvosto, *Jutaava kirjasto -hanke* (Suomen saamelainen erikoiskirjasto / Rovaniemen kaupunginkirjasto) ja medialinja (SAKK) sekä Inarin kunta. Ääni- ja valotekniikan hoiti Sajoksen palveluyksikkö yhdessä SAKK:n medialinjan kanssa. Tapahtumaa varten laadittiin Sajoksen pelastussuunnitelmaan pohjautuva turvallisuussuunnitelma.

Tapahtumassa työskenteli 3 järjestyshenkilöä sekä 2 ensiavustavastaavaa henkilöä ([New Flow](#) ja [SPR](#)). Tapahtuman valokuvasi [Ville-Riiko Fofonoff](#) ja streamauksesta vastasivat Sajoksen av-tekniikot sekä SAKK:n medialinjan opiskelijat. Tapahtumaan ei peritty osallistumis- tai pääsymaksuja.

Enontekiön, Sevettijärven, Nuorgamin, Utsjoen, Karigasnieme, Ivalon, Vuotson sekä Rovaniemen ryhmät tulivat Inariin busseilla. Lisäksi Helsingistä tuli saamenkielinen luokka junalla Rovaniemelle, josta he jatkoivat Inariin rovaniemeläisten bussissa. Osallistujia tuli myös Inarin kirkonkylän koulusta ja päiväkodeista.

Osallistujat saivat ilmoittautumisvaiheessa päättää, osallistuvatko taidetapahtuman molemmille päiville vaiko vain toiselle. Ne, jotka osallistuivat molemmille päiville, yöpyivät Lomakylä Inarissa ja Riu-tulan Vasatokka-leirikeskuksessa. Yöpyjille tarjottiin majoituksen lisäksi torstaina aamiainen majoituspaikoissaan. Kaikille osallistujille huoltajineen tarjottiin torstaina lounas [Inarin seurakuntatalossa](#) ja [Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa](#). Kaikki Inarin kunnan koululaiset ruokailivat [Inarin koululla](#) ilman lisäkustannuksia.

Tapahtuma alkoi keskiviikkona 10.4. taidetapahtuman avajaisilla. Lisäksi usealla näytelmäkatsaukseen osallistuvalla ryhmällä oli keskiviikkona lavaharjoitukset ja sound-check. Avajaiset alkoivat klo 18.00 ja kestivät noin tunnin. Tapahtumassa kuultiin musiikkiesityksiä kolmella saamenkielellä – Anna Lumikivi ja [Katri Kittilä](#) esittivät musiikkia koltansaameksi, [Amoc](#) ja [Ailu Valle](#) räppäsivät inarin- ja pohjoissaameksi ja [Sámi musihkkaakademija](#) esitti monipuolista ohjelmaa perinteisistä joiuista moderniin, pohjois- ja inarinsaamenkieliseen musiikkiin. Avajaistilaisuus oli innostava ja antoi hyvän lähtölauauksen koko tapahtumalle, jota monet koulut ja saamen luokkien opettajat pitävät vuoden päätapahtumanaan.

Torstaina 11.4. näytelmäkatsaus aloitettiin Sajoksen auditoriossa klo 9.00. Tapahtuman juontajina olivat [Teemu Titola](#) (koltansaame), [Aslak Uula Länsman](#) (pohjoissaame) ja [Satu Aikio](#) (inarinsaame). Juontoihin oli ujutettu mukaan musiikillisia elämyksiä, ja juontajat nähtiin ja kuultiin välillä laulamassa, räppäämässä ja soittamassa kitaraa, mutta myös lausumassa runoja ja näyttelemässä.

Sajoksen aulassa sekä Solju-salissa järjestettiin monenlaisia työpajoja ja lisäksi paikalla oli esittelemässä tuotantoaan saamenkielisen lasten- ja nuortenkirjallisuuden kustantajat [Davvi Girji](#), [Kolttakulttuurisäätiö](#) ja [Anarâškielâ servi](#). Näiden lisäksi [Sámi giella-ja kulturguovddáš](#) Karasjoelta oli paikalla jakamassa saamenkielistä [Gába](#)-lehteä. Sámi musihkkaakademiija, [Inarin seurakunnan nuorisotyö](#) ja [Inarin kunnan nuorisotoimi](#) esittelivät toimintaansa ja saamenkielinen [lasten tv Unna Junná](#) keräsi palautetta ohjelmistaan. Sajoksen pihalla tarinalaavussa kirjailija Kirste Paltto kertoi tarinoita pohjoissaameksi. Sajoksen aulatilaan rakennettiin selfie-seinä, jonka luona osallistujat saivat ikuistaa itsensä saamelasteemaisten kuvausrekvisiittojen kanssa. Lisäksi aulassa oli piste, jossa opastettiin lapsia ja nuoria lataamaan saamenkieliset fontit älypuhelimien tai tabletille.

Työpajoista erityisen paljon suosiota keräsivät ainakin [pinssityöpaja](#), jossa osallistujat saivat tehdä oman tapahtumapinssinsä, [kirjatyöpaja](#), jossa osallistujat saivat nettiohjelman avulla tehdä itse oman saamenkielisen kirjansa sekä [sarjakuvatyöpaja](#), jossa osallistujat saivat tehdä oman saamenkielisen sarjakuvansa. Työpajat ja esittelypisteet olivat kovalla käytöllä erityisesti lounastauolla sekä tuomarointitauolla, mutta niissä kävi osallistujia myös auditorion ohjelman aikana. Näin myös niille lapsille, jotka eivät jaksaneet seurata ikätovereidensa esityksiä ihan koko katselumuksen ajan, oli ohjattua toimintaa.

LAJIT JA TAVOITTEET

Vuoden 2019 teemana oli teatteri valtakunnallisen Nuori Kulttuuri -teeman mukaisesti. Tapahtuman toisena, saamelasteemana, oli kertomisen monet muodot. Teema oli laaja, ja käsitti mm. tarinankerrontaa, runoutta, joikua/leu'ddia/livdeä, räppiä, stand-up-komiikkaa jne.

Tapahtuman raatiin kuuluivat teatteri- ja elokuva-alan ammattilaiset, näyttelijä [Anni-Kristiina Juuso](#), elokuvaohjaaja [Katja Gauriloff](#) sekä näyttelijä ja lasten tv-ohjelma Unna Junnán tuottaja [Heli Huovinen](#).

Kaikki ilmoittautumiset tehtiin netissä Webropolin kautta. Tapahtuma sai näkyvyyttä myös Facebookissa ja Instagramissa. Tapahtumaan kutsuttiin kaikki saamelaislapset ja -nuoret sekä saamen kielten ja saamenkielisten luokkien oppilaat. Myös koulujen ulkopuolella toimivilla nuorilla oli mahdollisuus osallistua.

Saamelaisnuorten taidetapahtuman päätavoitteena on tarjota nuorille tilaisuus kehittää ja esitellä taitojaan muille sekä saada innostavaa palautetta. Raadin toivottiin painottavan erityisesti nuorten omaa panosta esitysten valmistamisessa. Tärkeänä tavoitteena on aina ollut myös lasten ja nuorten saamen kielen taidon ja saamelaisen identiteetin vahvistaminen. Lisäksi tapahtuma tukee merkittäväällä tavalla oppilaiden, opettajien, vanhempien ja saamelaisyhdistysten yhteistyötä.

Taidetapahtumia on järjestetty 1970-luvun alun vuosi-
sista alkaen ja niistä on tullut saamelaisnuorille tärkeä
areena sekä taideharrastusten että saamen kielen
näkökulmasta. Tapahtuma on tarjonnut ensimmäisen
yleisön useimmille nykyisin tunnetuille saamelais-
teilleijoille ja kannustanut nuoria musiikkiharrastuksiin,
teatteri-ilmaisuun, tanssiin, kuvataiteeseen ja kirjoitta-
miseen. Saamelaisnuorten taidetapahtuma on suurin
vuosittain saamelaisalueella järjestettävä saamenkie-
linen nuorisotapahtuma.

OSALLISTUJAT JA LUKUJA

Saamelaisnuorten taidetapahtuman teatteri- ja kerto-
misen monet muodot -kilpailuihin ilmoittautui yli 100
lasta ja nuorta. Esityksiä nähtiin yhteensä kolmetoista,
joista kaksitoista oli teatteriteemaisia ja yksi kertomi-
sen monet muodot -teemainen joikuesitys. Tapahtu-
maan osallistui yhteensä yli 500 henkilöä, ja näin ollen
tapahtumassa rikottiin kävijäennätys.

PALKINNOT

Kaikki tapahtuman esityksiin osallistuneet saivat
muistoksi osallistumistodistuksen. Saamelaiskäräjät
jakoi 1000 euron edestä kannustusstipendejä hyvien
vapaa-ajan harrastusten jatkamiseen. Esiintyneiden
ryhmien lisäksi yksi stipendi annettiin karigasniemeläi-
selle 13-vuotiaalle Aslak Pieskille, joka oli maalannut
tämän vuoden taidetapahtuman julisteen upean poro-
kuvan.

Kaikki esiintyneet ryhmät saivat myös kirjallisen pa-
lautteen esityksistään. Raadissa oli kolme asiantun-
tijajäsentä, yksi edustamassa jokaista Suomessa
puhuttua saamen kieltä. Anni-Kristiina Juuso, Katja
Gauriloff ja Heli Huovinen valitsivat ryhmien joukosta
yhden, joka pääsi esiintymään toukokuussa Jyväskyläs-
sä järjestettyyn valtakunnalliseen TEATRIS 2019
-tapahtumaan.

Saamelaisnuorten taidetapahtuma -stipendit

Jyväskylässä 24.-26.5.2019 pidettyyn TEATRIS 2019 -katselmukseen valittiin saamelaisnuorten edustajaksi vuotsolainen ryhmä **Čearpmahat** näytelmällään ”*Gufihttara máilmmis*”. Teatris-matkan lisäksi ryhmä sai 300 euron arvoisen stipendin.

Myös seuraaville ryhmille annettiin stipendi:

Aivvefal Eanodagas, Hetta ”*Sámi Sinderellá*” 200 €

Diidamáilbmi, Helsinki ”*Arvečalmmi*” 100 €

Sueñnnjel siid ärrbb, Sevettijärvi ”*Tuõtt avi k̄ee’les*” 100 €

Davvinásttit, Karigasniemi ”*Boahttedolin*” 100 €

Skállovári idjaskuvlaččat, Utsjoki ”*Oaivvehis olmmoš*” 100 €

Lisäksi jaettiin stipendi taidetapahtuman julisteen kuvan tekijälle:

Aslak Pieski, Karigasniemi, 100 €